

Omsorg i sundhedsvæsenet

— Regions-MED udvalg d. 2. september 2022

v/Berit Andersen, næstformand i Det Ethiske Råd

Helbrede

Lindre

Trøste

| Omsorg i sundhedsvæsenet

1. Hvad er omsorg?
2. Hvilken rolle spiller den i det danske sundhedsvæsen?
3. Hvilken rolle bør den spille?
4. Og hvis den skal have større vægt, hvordan får den det så?

I Omsorg i sundhedsvæsenet

Tre hypoteser

1. Omsorg kan betragtes som en del af behandlingen
2. Omsorg unddrager sig i mange sammenhænge de almindelige metoder til kvalitetssikring af sundhedsvæsenets ydelser.
Omsorg kan ikke nødvendigvis skemalægges
3. Der er for lidt omsorg i sundhedsvæsenet

Vi kan i Danmark være stolte af, at have udviklet et omfattende og specialiseret sundhedsvæsen. Bagsiden af denne udvikling er, at flere risikerer at føle sig uvelkomne og usynliggjorte i et meget stort apparat. Behandlingstilbud, der skal sikre tryghed og tilvejebringe livsmuligheder, kan, hvis omsorgen udebliver, slå om i sin modsætning

- fra Det Ethiske Råds redegørelse 'Omsorg i sundhedsvæsenet'

Omsorgens dilemmaer

“

Ønsker vi et humant og omsorgsfuldt sundhedsvæsen bør vi fortløbende diskutere hvad omsorg i behandlingen går ud på. Det Ethiske Råd ønsker at bidrage til denne diskussion, og stiller derfor spørgsmålet: *bør omsorg være et tilbud eller en tilgang?*

- fra Det Ethiske Råds redegørelse 'Omsorg i sundhedsvæsenet'

| Patient dilemmaer

- **Autonomi** – patientens udredning, behandling, rehabilitering mv. skal tage udgangspunkt i patientens værdier og ønsker
- Der kan være behov for 'blød **paternalisme**' og udsætte patienten for en vis modstand for at *støtte* patienten til at træffe (den rigtige) beslutning
- Hvordan findes balancen?

| Standardiseringens dilemma

- Vi vægter evidens for behandling, standardisering og ensartethed, og vi ønsker mulighed for at måle effekt
- Omsorg inkluderer personlig, spontan kontakt og god organisering, men det kan vanskeligt måles
- Hvordan skal der prioriteres, og hvordan findes balancen?

| De professionelles dilemma

- På den ene side forventes omsorgen i sundhedsvæsenet at være professionel og upartisk
- På den anden side kan der være behov for spontanitet, intuition og personligt engagement, hvis omsorgen skal have betydning
- Hvordan findes balancen, så personale ikke opslides?

| Tidens dilemma

- Omsorg kan kræve nærvær og tid
- Urets tid: En væsentlig men knap ressource i sundhedsvæsenet
- Patientens tid: Kan have sin egen rytme relateret til sygdommen og behov ændrer sig over tid

| Ledelsens dilemma

- Hvilken rolle skal omsorg spille i sundhedsvæsenet – er det et middel eller et mål? Er det en kerneydelse?
- Er der overhovedet plads til at sætte omsorg på dagsordenen i ledelser, der skal koncentrere sig om faglig kvalitet og økonomi?
- Kan/bør der skabes en fornyet balance mellem målbare fokusområder og ikke-målbare fokusområder?

| Uddannelsens dilemma

- Kan omsorg læres?
- På den ene side lyder det, at man kun kan være en venlig hjælper, hvis man er en venlig person
- På den anden side må det formodes, at der er nogle aktiviteter/læring, der kan dygtiggøre og forbedre den omsorgsevne, som de fleste kender til

Omsorgens dilemmaer

“

Ønsker vi et humant og omsorgsfuldt sundhedsvæsen bør vi fortløbende diskutere hvad omsorg i behandlingen går ud på. Det Ethiske Råd ønsker at bidrage til denne diskussion, og stiller derfor spørgsmålet: *bør omsorg være et tilbud eller en tilgang?*

- fra Det Ethiske Råds redegørelse 'Omsorg i sundhedsvæsenet'

| Det Etiske Råd har 7 budskaber

1. Omsorg er ledelsens ansvar
2. Omsorg tager udgangspunkt i patienten som menneske
3. Omsorg er en del af behandlingen
4. Omsorg er vanskelig at måle og standardisere
5. Nærvær og tid er væsentlig for omsorg
6. Udøvelsen af omsorg er krævende
7. Der værnes om omsorg gennem uddannelse

| Omsorg er ledelsens ansvar

“ Omkostningsbevidstheden må ikke blive så dominerende, at det bliver på bekostning af omsorgsbevidstheden

**DET
ETISKE
RÅD**

DET ETISKE RÅD

kontakt@etiskraad.dk

www.etiskraad.dk

| Emner til drøftelse

- Hvad er omsorg for dig/jer?
- Hvilken betydning opleves omsorg at have for borgere og medarbejdere?
- Hvilke sammenhænge ser I mellem hovedbudskaber i de to oplæg om henholdsvis compassion og omsorg?
- Hvordan kan der sikres relevant fokus på omsorg på egen arbejdsplads? og i Region Midtjylland generelt?
- Hvordan kan ledere, medarbejdere og MED-udvalg bidrage og inspirere til relevant fokus på omsorg?

